

REKABET FORUMU

HUKUK – EKONOMİ – POLİTİKA

Sayı:33/ Tarih:20 Nisan 2007 /Sahibi :Rekabet Derneği adına Prof Dr. Erdal Türkkan / Ayda Bir Yayınlanır

Editörler: Erdal Türkkan, İbrahim Gül,Gönenç Gürkaynak Kemal Erol, Nurkut İnan,Tamer Müftüoğlu

Yazı Kurulu: Aydın Ayaydın, Berna Özer, Ercan Kumcu, Ercüment Erdem, Gamze Öz, Hamdi Pınar, Kamil Mutluer, Kubilay Atasayar, Mümin Erkunt, Müfit Sonbay,Nahit Töre, Nalan Özcan Sevinç, Nurkut İnan, Osman Sevaioğlu,Şevket Özügergin, Tuna Yurtseven, Uğur Özgöker, Yavuz Ege,Yılmaz Aslan.

GENEL MERKEZ: İleti Adresi : PK 649 Yenışehir / Ankara

Yazışma Adresi: Necatibey caddesi, 94/8 Sıhhiye / Ankara

Telefon: 0 533 668 56 09 **İrtibat tel:** (312) 230 66 44

Faks: (312) 232 01 69 **e-posta:** rd@rekabetderneği.org

WEB:www.rekabetderneği.org

Banka:T.C.Ziraat Bank. 0795 Necatibey Şub.

Hesap No: 647 654

VERGİ No: Ankara Başkent Vergi Dairesi:7340430101

İSTANBUL ŞUBESİ: Adres: Süleyman Seba Caddesi, Spor

Apt. No 62 / 4 Akaretler/ Valideçeşme - BEŞİKTAŞ / 34357

İSTANBUL **Telefon :** 212 236 53 00

İLK YAZI-YORUM

*Prof Dr. Erdal TÜRKKAN: REKABET KURUMU'NUN 10. YILI: BAŞARILAR VE ZAFİYETLER s.2

DÜZENLEYİCİ KURUMLAR

*Prof Dr. Aydın AYAYDIN :REKABET DERNEĞİ, KURUMUN 10. YILINI DEĞERLENDİRDİ s.3

*Av. Kublay ATASAYAR :KURUM'UN 10. YILINDA REKABET s.4

*Av.İsmet CANTÜRK: ONUNCU YILINDA REKABET KURUMU VE BEKLENTİLERİMİZ s.5

REKABET HUKUKU

*Av. Gönenç GÜRKAYNAK Av. K. Korhan YILDIRIM: TÜRK REKABET HUKUKUNDA AYRIMCI UYGULAMALARIN NİTELİĞİNE VE TABİ OLDUKLARI HÜKÜMLERE İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME s. 9

*Av.Asılı BÜLBÜL: REKABET HUKUKUNDA TAZMİNAT TALEPLERİNİN MUKAYESELİ DEĞERLENDİRMESİ s.15

*Ethem AKILLIOĞLU “HAYATIN OLAĞAN AKIŞI” s.20

REKABET VE REGÜLASYON

*Dr.Fuat OĞUZ:REKABET POLİTİKASI VE REGÜLASYON: DOST MU, DÜŞMAN MI? s.23

DOĞAL MONOPOLLER VE DÜZENLEMELER

* Prof. Dr. Osman SEVAİOĞLU : PHOENİX'İ BEKLERKEN s.25

NOT:Forumdaki yazılar kaynak göstermek kaydı ile aynen kullanılabilir ve aktarılabilir. Yazılar yazarların görüşünü yansıtır. Rekabet Derneği'ni bağlamaz.

Rekabet Forumu'nun ilk 16 sayısı “Rekabet Haber Bülteni” adı altında yayınlanmıştır.

Eski sayılar için: www.rekabetderneği.org adresine bakınız.

REKABET HUKUKU

TÜRK REKABET HUKUKUNDA AYRIMCI UYGULAMALARIN NİTELİĞİNE VE TABİ OLDUKLARI HÜKÜMLERE İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME

Av. Gönenç GÜRKAYNAK (ELİG Ortak Avukat Bürosu.)

Av. K. Korhan YILDIRIM (ELİG Ortak Avukat Bürosu.)

A. Genel Olarak

Ayrımcılık, rekabet hukuku teorisinde ve uygulamasında temel olarak tek taraflı ihlaller arasında ele alınmaktadır. Ayrımcılık, dünya uygulamasında daha sık karşımıza çıktığı haliyle, çeşitli koşulların bir arada bulunmasına bağlı olarak, hakim durumun kötüye kullanılması hallerinden biri olarak kabul edilmektedir. Bu çerçevede, ayrımcılığa dayanan bir rekabet ihlali, aşağıda açıklanan bir takım istisnai durumlar haricinde, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun ("4054 Sayılı Kanun") 6. maddesi çerçevesinde bir değerlendirmeye tabi tutulacaktır.

Ayrımcılık uygulamasında bulunduğu iddia olunan bir teşebbüsün, bir ilgili ürün pazarında hakim durumda bulunması durumunda dahi, söz konusu teşebbüsün kendi ticari koşullarını serbestçe belirleme özgürlüğüne rekabet hukuku kuralları çerçevesinde bir müdahalede bulunulması, ancak istisnai hallerde gerçekleşebilecek bir durumdur (1). Rekabet Kurumu tarafından gerçekleştirilecek bir müdahalenin gerekli ve anlamlı olabilmesi için, ilgili ürün pazarında hakim durumda bulunan teşebbüse ilişkin olarak getirilecek yaptırım veya müdahalenin söz konusu ilgili ürün pazarındaki rekabetçi işleyişin korunması bakımından elzem olması ve ancak bu işleyişin korunmasının gerektirdiği ölçüde getirilmesi lazımdır. Ayrımcılık iddiası çerçevesinde bir ceza hükmü tesis edilmesinin ancak böyle hallerde mahsus ve istisnai olması gerektiği yerleşik tüm rekabet hukuku sistemlerinde bu şekilde kabul görmektedir (2).

B. Ayrımcı Davranışların 4054 Sayılı Kanunun 4. Maddesi Çerçevesinde Bir Anlaşma Olarak Görünümü ve 6. Madde Uygulamasına Göre Farkları

Herhangi bir hakim durum tespitine dayanılmadığı, diğer bir deyişle, Rekabet Kurumu tarafından ayrımcı davranış iddiasının 4054 Sayılı Kanunun 6. maddesi çerçevesinde bir değerlendirmeye tabi tutulmadığı bir ortamda, ayrımcılık iddiası ancak 4054 Sayılı Kanunun 4. maddesi kapsamında kısıtlayıcı bir anlaşmanın bir ürünü olarak üçüncü bir teşebbüse uygulanması halinde öne sürülebilecektir.

Rekabet Kurulunun yerleşik içtihatları (3) ve aynı doğrultudaki Avrupa Toplulukları rekabet hukuku uygulamasında (4) da ittifakla kabul edildiği üzere, rekabet hukuku anlamında bir iddianın 4054 Sayılı

Kanunun 4. maddesi çerçevesinde incelenebilmesi için ilgili iddianın açıkça ve hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde bir anlaşmaya (veya uyumlu eyleme) dayandığının ispat edilebilmesi gerekmektedir. Bu durumda, ayrımcılık iddiasının açıkça ve hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde bir anlaşmaya (veya uyumlu eyleme) dayandığı ispat edilemiyorsa, söz konusu ayrımcılık iddiasına ilişkin olarak 4054 Sayılı Kanunun 4. maddesi kapsamında bir inceleme gerçekleştirilemeyecektir. 4. maddenin herhangi bir ayrımcı davranış iddiasına uygulanabilmesi için, ilgili anlaşmanın taraflarının, söz konusu tarafların bu anlaşmaya ilişkin niyetlerinin ve anlaşmanın koşullarının açık ve net olarak ortaya çıkarılması gerekmektedir.

4054 Sayılı Kanunun 4. maddesi anlamında bir anlaşmanın varlığından bahsedebilmek için tarafların (i) karşılıklı ve birbirlerine uygun irade beyanlarının bulunması ve (ii) tarafların bu beyanlar ile kendilerini bağlı hissederek eylem özgürlüklerinin kısıtlandığı hususunda mutabakat içinde olması aranmalı ve bu iki temel unsurun üçüncü bir teşebbüs üzerinde ayrımcı uygulamada bulunma yönünde ortaya koyulamaması halinde ise 4054 Sayılı Kanun anlamında bir ayrımcılık iddiası sevk etmek mümkün olmamalıdır.(5)

Dolayısıyla, ayrımcı uygulamaya yol açan anlaşmaya vücut verecek ikili iradenin hangi taraflar arasında olması gerektiği sorunu öncelikle ele alınmalıdır. 4054 Sayılı Kanunun 4. maddesinde böyle bir anlaşmadan söz edebilmek için, iki veya daha fazla teşebbüsün karşılıklı ve birbirlerine uygun iradelerini beyan etmek suretiyle, söz konusu teşebbüsler karşısında üçüncü bir kişi konumunda bulunan bir diğer teşebbüs aleyhine ayrımcı davranışta bulunmaları veya söz konusu anlaşmanın bu amaca yönelik olarak kurulmuş olması gerekmektedir.

Bir örnek vermek gerekirse, tedarikçinin hakim durumda olmadığı dikey bir ilişkide, tedarikçiden iki farklı muhataba yönelik olarak, iki yöne doğru birbirinden farklı satış koşulları sunan iki ayrı tek taraflı açık veya örtülü irade beyanının çıkması durumunda, söz konusu tedarikçinin iradesinin süjeleri veya muhatapları konumunda iki ayrı teşebbüs mevcut bulunduğu için, bu noktada da bir ayrımcılık uygulaması doğuran veya bu amacı taşıyan bir anlaşmanın varlığından bahisle 4. madde çerçevesinde bir ceza hükmü tesis edilmesi düşüncesi çağdaş rekabet hukuku rejimlerinde mevcut değildir. (6)Nitekim Rekabet Kurulu, henüz gerekçeli karara konu olmamakla birlikte, bu hususu çok yakın dönemdeki bazı soruşturmalarda da teyit etmiş ve tedarikçi tarafından iki farklı muhataba yöneltilen farklı satış koşullarının 4. madde anlamında bir ayrımcılık ihlaline yol açmayacağı gerçeğini isabetli bir şekilde ortaya koymuştur.

Gerçekten 4. madde kapsamında ayrımcı etki doğuran veya bu amacı taşıyan ve bu doğrultuda rekabet hukuku kuralları çerçevesinde öngörülen yaptırımların uygulanmasını gerektiren bir anlaşma, iki veya daha fazla teşebbüsün aralarında 4. madde anlamında bir anlaşmaya vücut vererek üçüncü kişi konumunda bulunan bir başka teşebbüs aleyhine ayrımcılık uygulamasında bulunmaları ile oluşabilir. Bu kapsamda, rakip konumdaki teşebbüsler arası anlaşma (veya uyumlu eylem) çerçevesinde, bu teşebbüslerin ticari ilişkide buldukları bir taraf aleyhine, bu teşebbüsü rakipleri karşısında rekabette dezavantajlı bir konuma düşürecek şekilde ayrımcı uygulamalarda bulunması, 4054 Sayılı Kanunun 4. maddesi kapsamında ele alınması anlamlı olacak bir durumdur. Bu kapsamda örnek verilebilecek bir Rekabet Kurulu kararı, Ecza Depoları Kararıdır. (7) Bu karar çerçevesinde, çeşitli ecza depolarının bir eczaneye makul ekonomik gerekçelere dayanmaksızın vadeli satışlarını durdurarak söz konusu eczanenin ticari faaliyetlerini güçleştirecek şekilde uyumlu hareket ettikleri iddiasına bağlı olarak açılan soruşturmada, 4. madde

kapsamında ayrımcılık uygulaması ortaya koyulmuştur. Kararın sonucu bakımından yerinde olup olmadığı hususunda en ufak bir yargıda ve değerlendirmede bulunulmaksızın, iddianın ele alınışı bakımından şu hususun belirtilmesi gerekmektedir: Bu karar kapsamında yer verilen gerekçeler incelendiğinde, fiili uygulamaların Rekabet Kurulu tarafından ortaya konulması gayreti içerisine girildiği, iddia konusu uygulamayı haklı kılacak rasyonel gerekçelerin olup olmadığının ayrıntılı olarak incelenmesine çabaladığı ve rakip teşebbüslerin bir muhataba uyguladıkları ticari parametrelerde ayrımcı uygulamada bulunmak konusunda irade birliği içerisinde oldukları iddiasına dayanıldığı görülmektedir. Bu, ayrımcılık iddiasını 4. madde çerçevesinde tartışmaya uygun bir platformdur.

Aksi durumlarda, ayrımcılık iddiası bir “anlaşma”nın çerçevesinden çıkarak “tek taraflı” olma kimliği kazanacak ve bu nedenle 4054 Sayılı Kanunun 6. maddesi çerçevesinde ayrı bir değerlendirmeye tabi tutulması gerekecektir.

C. Tek Taraflı Olarak Muhataplara Farklı Ticari Şartlar Uygulanmasının 4054 Sayılı Kanunun 4. Maddesi Çerçevesinde “Ayrımcı Bir Anlaşma” Olarak Değerlendirilmemesi Gerekliliği

Yukarıda kısaca açıklandığı üzere, istisnai olarak ceza gerektiren davranışlardan olan ayrımcılık iddialarının 4054 Sayılı Kanunun 4. maddesi çerçevesinde arz ettikleri görünümle 4054 Sayılı Kanunun 6. maddesi çerçevesinde arz ettikleri görünüm arasında temel ve esaslı ayrımlar bulunmaktadır. Bunun doğal bir sonucu olarak, ayrımcı davranışa vücut veren iradenin bir “anlaşma” görünümünde ortaya çıkması durumunda, 4054 Sayılı Kanunun 4. maddesi uygulama alanı bulacak, buna karşılık, ayrımcı davranışa vücut veren iradenin “tek taraflı, ancak farklı muhataplara yönelik iradeler” olması durumunda ise söz konusu ayrımcı davranış ancak şartları uygulayan teşebbüs bakımından hakim durum mevcut ise 4054 Sayılı Kanunun 6. maddesinin uygulama alanına girecektir.

Bu yaklaşımın benimsenmemesi, diğer bir deyişle aslında tek taraflı olan iradelerin farklı muhataplar nezdinde farklı koşullarla tezahür etmesiyle birlikte 4054 Sayılı Kanunun 4. maddesi anlamında bir anlaşmanın meydana geldiği sonucunun kabul edilmesi durumunda, aslında anlaşma teorisi çerçevesindeki uygulaması oldukça istisnai olan ve temel işlevi hakim durum teorisi çerçevesinde şekillenen bir ihlal tipi olan ayrımcılık teorisi Rekabet Kurulunu “hakim durumda olsun olmasın tüm sağlayıcıların tüm muhataplarına her zaman aynı şartları sağlamakla yükümlü oldukları” şeklinde bir sonuca götürebilecek ve bu durum hem rekabet hukuku uygulamasında hem de ticari hayatta bir takım önemli olumsuz sonuçlara yol açacaktır.

Yukarıda açıklanan sebeplerden ötürü, genel olarak çağdaş rekabet hukuku düzenlerindeki rekabet mercileri ayrımcılık iddiası bakımından 4. madde çerçevesinde sevk edilen başka herhangi bir iddia bakımından da önce “anlaşma var mıdır?” sorusuna olumlu yanıt verilip verilemeyeceğine bakmakta ve eğer rekabet hukuku tekniği açısından bu soru olumlu yanıtlanabiliyorsa “anlaşmanın amacı veya etkisi nedir?” sorusuna yanıt aramakta ve ancak buna bağlı olarak yaptırım olasılığını gündeme getirmektedir.

Zaman zaman ilişkide daha güçlü olan sağlayıcı ile doğrudan onun muhatabı olan alıcı arasında rekabet hukuku ihlali içeren dikey bir anlaşma kurulmuş olması çoğu durumda mümkün olmakla beraber, bu iki tarafın, ortada bir üçüncü teşebbüse ilişkin amaç veya etki olmadığı durumda, 4. madde çerçevesinde ayrımcılık yönünde anlaşma yapmış sayılmasına imkan bulunmamaktadır.

Sağlayıcı ile daha kötü koşulları tek taraflı olarak önerdiği alıcısı arasındaki ticari ilişki ile, bir malın alıcı tarafından alıcının müşterilerine hangi bedelle sağlanacağı konusunda anlaşmış olan sağlayıcı ve alıcı arasındaki ilişki aynı kimliğe sahip değildir. İlk durumda kınanabilir bir anlaşma mevcut değil iken, ikinci durumda, aynı taraflar arasında, 4. madde kapsamına giren bir anlaşma bulunmaktadır. Aşağıda açıklanan içtihatlarla da sabit olduğu üzere, teşebbüsler arasındaki güçler dengesi, ayrımcılık iddialarının 4. madde anlamında bir anlaşmaya dayandırılması için yeterli bir unsur teşkil etmemektedir. Önemli olan unsur, zayıf olması veya güçlü olması fark etmeksizin, kendilerini birbiriyle bağlı gören iki irade mi yoksa bir süjeye yönelen tek taraflı bir tek irade mi mevcut olduğudur.

Yukarıda açıklanan mantığa aykırı bir sonucun benimsenmesi, bir sağlayıcı tarafından muhataplarına farklı şartlar sağlandığının tespit edildiği her durumda, söz konusu sağlayıcının pazar gücüne bakılmaksızın ve hakim durumda bulunup bulunmadığına ilişkin herhangi bir değerlendirmede bulunulmaksızın 4054 Sayılı Kanunun 4. maddesi kapsamında bir ceza hükmü sevk etme gerekliliğini de beraberinde getirecektir. Bunun bir sonucu olarak, sağlayıcı teşebbüsün pazar gücü olsun olmasın, rekabet otoritesi sadece farklı şartlar uygulanmasındaki “asıl niyet”e yahut amaca bakacak ve amacın rekabet hukuku çerçevesinde herhangi bir şekilde rahatsızlık yaratacak bir görünüm arzemesi halinde anlaşmanın ikili irade unsurunu süjenin de sonuçta ayrı bir teşebbüs olması vakıyasıyla kapatarak, yani anlaşmanın bizatihi sağlayıcının tek taraflı tercihine konu muhatap ile sağlayıcı arasında olduğunu iddia ederek, bir ceza hükmünü tesis edebilecek ve bu da modern rekabet hukuku teorisine tamamen aykırı sonuçları beraberinde getirecektir.

Oysa, tek taraflı bir iradenin bulunduğu durumda, niyet veya amaç ne olursa olsun, ayrımcılık iddiası bakımından, ancak hakim durumun kötüye kullanılması bağlamında bir ihlal iddiası ele alınabilmelidir. Bu noktada ise, hakim durumun kötüye kullanılması teşkil edecek bir nitelik taşıyan ayrımcı davranış için, bir teşebbüsün, kendisi ile ticari ilişkide bulunan taraflara farklı ticari şartlar uygulaması, özetle, ticari işleme tabi olan tarafların talep ettikleri ticari işlemin aynı nitelikte olması, bu tarafların eş konumda bulunması ve birbirinin rakibi olması, ayrımcı uygulamanın bir sonucu olarak bu uygulamaya maruz kalanların ticarete rakipleri karşısında açıkça dezavantajlı hale gelmesi ve ticari uygulamayı gerçekleştiren tarafın bu uygulama için makul ve objektif bir gerekçesinin bulunmaması unsurları aranmalıdır.

Aksi konumun benimsenmesi durumunda ayrımcılık iddiaları birbirinden farklı hüküm ve sonuçlara tabi iki ayrı rejim çerçevesinde değerlendirilebilecek ve bu durum ticari hayat üzerinde, aşağıda da kısaca değinileceği gibi, rekabet hukukunun amaçlarına aykırı bir biçimde olumsuz etkiler yaratabilecektir.

D. Tek Taraflı Bir Uygulamanın 4054 Sayılı Kanunun 4. Maddesi Çerçevesinde “Ayrımcı Bir Anlaşma” Olarak Değerlendirilmesinin Olası Sonuçları

Tek taraflı bir uygulamanın dışlayıcı etkilerin doğması iktisaden mümkün olmadığı için, piyasa ekonomisinin kendi işleyişi içerisinde, kendisine yeterince iyi şartlar sunulmayan alıcı teşebbüsün sağlayıcının alternatiflerine yönelmesine yol açacağı düşünülür. Dolayısıyla, serbest piyasa konuyu kendi dinamikleriyle çözecektir. Bu olanağın bulunmasına karşın ve piyasa ekonomisi içerisinde makul olarak çözümlenecek bir durumun rekabet hukuku kuralları çerçevesinde müdahaleye konu olması ise tamamen

yanlış bir rekabet hukuku politikası tercihi olacaktır.

Gerçekten, böyle bir durumda, pazar gücü ne olursa olsun, muhataplarına herhangi bir surette farklılaşan satış koşulları ileri süren bir teşebbüs Rekabet Kurulunun müdahalesiyle karşılaşabilecek ve Rekabet Kurulu da teşebbüslerin tek taraflı ticari tercihlerinin arkasında yatan saiki araştırıp bunu cezalandıran bir bünye olmaya yönelecektir.

Şüphesiz, böyle bir rekabet hukuku ikliminde, tarafları pazar gücüne sahip olmayan basit bayilik anlaşmaları kapsamında meydana gelebilecek hukuki uyumsuzluklarda da, kendisine yeterince indirim yapılmadığını yahut yeterince mal verilmediğini düşünen bayiler anlaşma altındaki haklarını mahkemelerde aramak yerine Rekabet Kurumu önünde “sağlayıcının kötüniyetli olduğu” gibi iddiaları sağlayıcı hakim durumda olsa da olmasa da öne sürebilecekler ve bu iddiaların dinleneceğini ümit edebileceklerdir. Ancak Rekabet Kurulu çok yakın tarihli bazı soruşturmalarda isabetli olarak bu tür olası girişimlerin önüne geçecek bir yaklaşım benimsemiş ve dikey bir ilişki çerçevesinde ticari açıdan kuvvetli tarafça tek taraflı olarak uygulanan ve muhataplarına göre farklılık arzeden satış koşullarının 4. madde anlamında bir ayrımcılık ihlaline yol açmayacağı içtihadında bulunmuştur.

E. Konuya İlişkin Son Duruma Bir Bakış

Avrupa Toplulukları Komisyonu'nun (“Komisyon”) Bayer - Adalat kararı ile açıkça tek taraflı olduğu ortada olan bir davranışı anlaşma olarak kabul etmesine karşın, önce İlk Derece Mahkemesi açılan dava sonucu verilen 2000 tarihli karar (8) ile Komisyonun anlaşmanın varlığını kanıtlayamadığı sonucuna ulaşmış, ardından Avrupa Toplulukları Adalet Divanı (“ATAD”) da (9) rekabet hukuku uygulayıcılarının “anlaşma” teorisi ile “hakim durumun kötüye kullanılması” teorisini birbirine karıştırmaması gerektiği hususunu daha da açık bir şekilde ortaya koymuştur. Söz konusu kararın 101. paragrafı, bu hususu açıkça ortaya koymaktadır. (10;11)

Rekabet Kurulunun konuya ilişkin pozisyonu dikkate alındığında, Rekabet Kurulunun 10.10.2000 tarih ve 00-38/419-235 sayılı kararında, Timken firmasının Türkiye distribütörlerinden OES adlı firma lehine ve diğer distribütörler aleyhine ayrımcı bir takım uygulamalar gerçekleştirdiği iddiasına yönelik olarak yapılan önaraştırma sonucunda, 4054 Sayılı Kanunun 4. maddesinin anlaşma ve uyumlu eyleme uygulanabilmesi için en az iki teşebbüsün ortak hareketinin ve anlayış birliğinin gerektiği ve tek taraflı bir uygulamanın 4. madde kapsamına girmeyeceği değerlendirilmesinde bulunduğu görülmektedir. Söz konusu karar, 4054 Sayılı Kanunun 4. maddesi ve 6. maddesi arasındaki ayrıma ışık tutması bakımından örnek teşkil eden bir karardır.

Keza Rekabet Kurulu henüz gerekçeli karara konu olmamış çok yeni tarihli bir soruşturmada da aynı yaklaşımı benimseyerek tek taraflı uygulamaların 4. madde çerçevesinde bir ayrımcılık ihlaline sebebiyet vermeyeceği sonucuna ulaşarak isabetli olan görüşü benimsemiş ve konuyu gerek Türk rekabet hukuku ve uygulaması, gerekse Avrupa Toplulukları rekabet hukuku ve uygulaması açısından tutarlı bir içtihat zeminine oturtmuştur. Bu gelişmenin hukuki açıdan doğru tercihi yansıttığı ve Rekabet Kurulu'nun teşebbüsler açısından ticari hayatı kolaylaştırıcı bir etki yaratacak pozisyonu isabetli bir şekilde aldığı şüphesizdir.

1)Bkz. BELLAMY, C. - CHILD, G.; European Community Law of Competition, Sweet & Maxwell, Fifth Edition, Londra 2001, s. 716-720 vd.

2) Konunun Amerika Birleşik Devletleri rekabet hukuku sistemindeki irdeleniş biçimi bakımından bkz. FOX, E.M. – Sullivan L.A.; Cases and Materials on Antitrust, St. Paul, Minnesota, 1989, s. 713 vd. Ayrıca Avrupa Toplulukları rekabet hukuku açısından bkz. JONES A. – SUFRIN B., EC Competition Law, Oxford University Pres, Londra 2001; s. 349 vd. ve 376 vd.

3) Bkz. Örneğin Rekabet Kurulunun 10.10.2005 tarihli ve 05-56/946-255 sayılı kararı. Ayrıca bkz. 02.12.2004 tarihli, 04-77/1108-277 sayılı Rekabet Kurulu Kararı, s. 57.; 02.12.2004 tarihli, 04-77/1109-278 sayılı Rekabet Kurulu Kararı, s. 38.; 17.06.1999 tarihli, 99-30/276-166 (a) sayılı Rekabet Kurulu Kararı, s. 54.

4) Bkz. Case T-7/89 *Hercules v. Commission* [1991] ECR II-17/11, [1992] 4 CMLR 84 paragraf 256; Case C-51/92 P [1999] ECR I-4235, [1999] 5 CMLR 976; konuya ilişkin ayrıca Case 41/69 ACF *Chemiefarma v. Commission* [1970] ECR 661, paragraf 112.

5) Bkz. 01.02.2000 tarihli, 00-4/41-19 sayılı Rekabet Kurulu Kararı, s. 62 (Satel/DTV); 20.10.2000 tarihli 00-40/443-243 sayılı Rekabet Kurulu Kararı, s. 22 (TİAD/CNR); 10.10.2000 tarihli, 00-38/419-235 sayılı Rekabet Kurulu Kararı, s. 12-13 (TİMKEN); 23.03.2000 tarihli, 00-11/109-54 sayılı Rekabet Kurulu Kararı, s. 12 (SÜT)

6) Aynı doğrultuda bkz. Wijckmans, Frank – Tuytschaever, Filip – Vanderelst, Alain; Vertical Agreements in EC Competition Law, Oxford University Press, 2006.

7) Rekabet Kurulunun 3.5.2004 tarihli, 04-31/363-89 sayılı kararı.

8)Case T-41/96 [2000]

9) Bayer/Adalat; ECJ 06.01.2004; C-3/01 P, C-2/01 P

10) 101 Numaralı Paragraf: “böyle bir anlaşma, ticari ilişkinin taraflarından birinin, **diğer tarafların yardımına ihtiyac duyulmaksızın yürürülüğe konulabilen** tek taraflı politikasının yalnızca ifadesi niteliğini taşıyan bir hususa dayandırılmaz. Antlaşma'nın 85(1). Maddesi kapsamında yasaklanan bir anlaşmanın sadece paralel ithalatın engellenmesine yönelik tek taraflı bir politika ile kurulacağını kabul etmek, **söz konusu hükmün kapsamının 86. madde kapsamı ile karıştırılması sonucunu doğuracaktır.**” şeklinde bir değerlendirmeye yer verilmektedir. (vurgu eklenmiştir)

Paragraf 101'in orijinal dilinde ifadesi şu şekildedir: “such an agreement cannot be based on what is only the expression of a unilateral policy of one of the contracting parties, **which can be put into effect without the assistance of others.** To hold that an agreement prohibited by Article 85(1) of the Treaty may be established simply on the basis of the expression of a unilateral policy aimed at preventing parallel imports **would have the effect of confusing the scope of that provision with that of Article 86 of the Treaty.**” (vurgu eklenmiştir)

11) Konuya ilişkin olarak ayrıca bkz. Wijckmans, Frank – Tuytschaever, Filip – Vanderelst, Alain; Vertical Agreements in EC Competition Law, Oxford University Press, 2006. Ayrıca aynı doğrultudaki bir değerlendirme için bkz: <http://www.algoodbody.ie/news/load.asp?date=05/01/2006&file=PUB%3A1069>.